

Lesson Twenty-Seven-וידוי, נפילת אפים ותחנון

Source 1

ספר כלבו סימן יט ד"ה יש מקומות-יש מקומות שנהגו לומר י"ג מדות ווידוי אחר והוא רחום, ויש מקומות שאומר הכל קודם והוא רחום, ויש מקומות שאין אומר כלל, והכל לפי המנהג. ואחר כן נופל שליח צבור על פניו ושוכב על צדו השמאלית זכר לתמיד שנשחט ששוכב על צדו השמאלי כמו שכתבתי למעלה, ויש נותנין טעם אחר למה צריך להיות מוטה על צדו השמאל כדי שיעמוד דרך חרות, כי בנפילת אפים מוחלין לו כל עונותיו שהוא מתודה. ונופל על פניו כמו שעשה משה רבינו ע"ה דכתיב (דברים ט, ט) ואשב בהר ארבעים יום וארבעים לילה; זאת ישיבה. ואנכי עמדתי בהר (שם י, י); זו עמידה. ואתנפל לפני ה' (שם ט, יח); זו נפילת אפים. כך עשינו אנתנו כל אלה. ואומר החזן ה' א-להי ישראל ואחת מהתחנונות המפוייטות, ואחר התחנה אומר ואנחנו לא נדע וכו' כלומר אחר שהתפללנו בכל מיני תפלה כמו שכתוב לא נדע מה נעשה עוד, רק עליך עינינו, ואחר כך פותח ואומר א-ל ארך אפים. ואומר תחלה והושיענו, והשני והצילנו, והטעם כי בתחלה מבקשים על הגאולה מהגלות והיא הישועה השלמה, ואחר כך מבקשים רחמים כי גם תוך זמן היותנו בגלות יצילנו מכל רע ומצרות האויבים וגזירותם.

Translation: There are places where they are accustomed to recite the Thirteen attributes of G-d after the prayer: V'Hu Rachum and there are places where the whole section is recited before V'Hu Rachum and there are places where they do not recite the Thirteen Attributes at all. Each area follows its own practice. Then the prayer leader falls on his face and rests on his left side to commemorate the fact that after being slaughtered, the Korban Tamid rested on its left side as I previously explained. Some give a different reason why the prayer leader rests on his left side; so that he rises towards the right which is a sign of freedom because after falling on his face, he is forgiven for all the sins to which he confessed. That he falls on his face is learned from Moshe Rabbeinu of Blessed Memory. It is written (Devarim 9, 9): I dwelled in the mountain for forty days and forty nights-from this we learn that we must first sit down. And it is written (Devarim 10, 10): And I stood on the mountain-from this we learn that we must then stand up. It is written (Devarim 9, 18): And I fell before G-d--from this we learn that we must fall on our faces. The prayer leader then says: Hashem Elokei Yisroel and one of the supplicatory poems and after the supplication he says: V'Anachnu Lo Naida etc. This means that after we have recited these prayers we do not know what else we can do. It is to You, G-d, that we turn our eyes. And then he recites: Kail Erech Apayim. First he says: V'Hoshiyainu. Second he says: V'Hatzilainu. The reason for this order is that we first ask for redemption from the exile and this is the Ultimate Redemption. We then ask for compassion because while we are still in exile we ask G-d to rescue us from all evil and from the problems of our enemies and their decrees against us.

Source 2

מחזור ויטרי סימן יט-שמונה עשרה בלחש שבהן אדם מתודה על הטאיו ולא ישמע חבירו. אבל שאר תפילות שאינן של וידוי כגון ברכות שלפני קרית שמע ושל אחריה אין צריך לומר בלחש.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

discussion are clear: the ancient practices concerning prostration were not transferred from the Beis Hamikdash to the synagogue. When our Sages instituted that physical movements be part of Shemona Esrei, they based them on the lowering of the head, on bending alone. These movements share only a small resemblance to the ancient practices like prostrating which involved spreading out ones hands and legs. The wise men cited in the Talmud provided guidelines for the bending and opposed moving the body any more than that. A good example of the Rabbinical opposition to additional body movements can be seen from the position of Rabbi Yehuda, the Nasi, about whom it was said: it was told about one person who bent excessively and Rabbi Yehuda Hanasi removed him as the prayer leader. One need go no further than to compare the bowing that took place in the Beis Hamikdash with the bending that takes place in Shemona Esrei to notice the difference in practice. That the number of times one is to bend in Shemona Esrei is limited to no more than four is further evidence of the changes that the Rabbis instituted. The restrictions are clearly expressed in a Tannaitic source brought in the Tosefta and in both the Babylonian and Jerusalem Talmuds: he who bends at the beginning and end of each Bracha in Shemona Esrei should be told not to do so.

אותה השתלשלות מכריעה של ממש לזו של סימן וזכר בעלמא, מתגלית לפנינו גם בנפילת אפים שלאחר התפלה. נראה שכבר בתקופה התלמודית מעטו את דמותה: לא נפלו על פניהם ממש, אלא נטו הצדה. ובתקופת הגאונים הוסיפו: תלית הפנים למעלה מן הקרקע. והשלב האחרון בתהליך זה של סרוס נפילת אפים הוא המנהג הקיים עוד זמן הזה: הנחת הפנים על היד השמאלית תוך כדי ישיבה או עמידה. ואין לך דבר העשוי להעיד באופן בולט כל כך על התרוקנות נפילת אפים מתכנה כשמוש הלשון המצוי אצל הפוסקים: "אומרין נפילת אפים", או ביטוי מעין זה שיש בו השום סתירה מניה וביה: "ליפול על הפנים מעומד."

Translation: The same chain of events that led to a matter of substance being reduced to a mere reminder can be found in the practice of Nefilas Apayim, falling on one's face. It appears that as early as the Talmudic period, the practice of Nefilas Apayim underwent a change. It no longer involved the actual falling on the face. Instead, the practice became to turn one's head to the side. During the period of the Gaonim our Sages added an alternative: raising one's head towards the heavens. The last step in distorting the practice of Nefilas Apayim came when our Rabbis began the practice that continues today: placing one's head on the left hand either while sitting or standing. No point better highlights the dilution of the practice of Nefilas Apayim than the words that the Poskim began to use in referring to the practice of Nefilas Apayim: "saying Nefilas Apayim" or a similar phrase that contains an oxymoron: "falling on one's face while remaining in a standing position."

אחרי סקירה תמציתית זו עלינו לדון בתמורה ההיא שחלה בימי הראב"ם, והיא: החזרת השתחויות לתוקפן הראשון. תמורה זו מתבארת, ראשית, בהשפעת הסכיבה המוסלמית בכלל. כידוע, תופסות השתחויות מקום חשוב ונכבד ב"צלאת", שמהותה העיקרית אינה אלא שורה של עמדות גוף מסוימות המלוות על ידי פסוקי שבח קצרים, ונבדלת מן התפלה במובן הרגיל הברדל יסודי. בעיני המוסלמים מוכרחים היו היהודים להחשב כמוניחים את העיקר ומסתפקים בטפל. ועל טיב תגובת המוסלמים אנו יכולים לעמוד על ידי אותו טפח

synonymous with belief in Jesus C.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

שהראב"ם מגלה לנו ושממנו יש להקיש על הפרשה כולה. הוא קורא תגר על המנהג "בנפילת אפים" לנטות על הצד או לפנות הפנים למעלה כאילו הוא מביט השמימה, ומתאונן מרה שכבר נתפרסמה צורת כריעה זו בין אומות העולם כהשתחווית היהודים ועשו מזה ספורים ונתקיים בנו "תשימנו חרפה לשכננו לעג וקלם לסביבותינו."

Translation: After this short review it is incumbent upon us to consider an opposing practice that developed at the time of Rav Avrohom son of Maimonides and that is: the return of prostration to its place in Jewish practice. This change in practice can be explained first as the result of the environment in which Rav Avrohom son of Maimonides lived; the Islamic world. As it is well known, prostration plays an important role in Islamic prayer. It is built around a variety of physical movements of the body that accompany the recital of short verses of praise and it is different from prayer in a basic way. In the eyes of the Muslims, Jewish practice may have appeared to neglect the essential elements of service to G-d while embracing the insignificant aspects. We can gauge what Rav Avrohom felt by the nature of the reaction that the Muslims had to Jewish practice. Rav Avrohom quarrels with the custom to "fall on one's face" by turning one's head to the side or by looking upward as if one is looking to the heavens. He complains bitterly that this type of "bowing" became well known to all the nations and was derided by them as "Jewish bowing." Stories were passed around about the practice to the point that it became the fulfillment of the prophecy: You shall make us shamed before the nations and a mockery to our neighbors.

התחשבות זו עם דעת המוסלמים תובן תוספת הבנה בשימנו אל לב את הפילוג שבין הרבנים ובין הקראים. האחרונים נהגו בהשתחוויות ובנפילת אפים ממש. דבר זה עלול היה מאין כמותו לשמש דוגמה חותכת לכך, שהקראים הם הם המחזיקים בדת היהדות המקורית ושהרבנים הם מסלפיה ומזייפה, בהתעלמם ממקראות מפורשים שנשנו כמה פעמים בכתבי הקודש ובבטלם מנהג עתיק יומין ורב מסורת כזה. עובדה זו הרי היה בה משום חזק וסיוע לתעלומה הקראית בחוגי הערבים נגד הרבנים. ואולי הפרסום של "נפילת אפים" הרבנית, שעליו קובל הראב"ם, ממחנה הקראים יצא, בכוונה להשמיץ את הרבנים בעיני המוסלמים. ואמנם מצאנו לקירקיסאני שמקטרג על הרבנים בשל כך: "ואסרו על האנשים שידבקו את פניהם בקרקע בזמן השתחוויה, וזהו הפך הכתוב: ויכרעו אפים ארצה על הרצפה וישתחוו." ... לגורמים כלליים אלה הצטרפו הנמוקים החסדיים ונתנו לתהליך החזרת ההשתחוויות לבית הכנסת דחיפה עצומה.

Translation: The importance of considering what the Muslims thought of Jewish practice is brought into focus when we add to the picture the friction that existed at that time between Rabbinical Judaism and Karaism. The Karaites included within their practices full bowing and prostration. This fact more than any other became an argument in favor of the Karaite position that they were the ones who were following authentic Judaism. They argued that it was the Rabbis who were distorting Jewish practices. The Rabbis were acting fraudulently by ignoring explicit verses that appear several times in Tanach and who were guilty of changing ancient and authentic customs. This situation appears to have added legitimacy to the position of the Karaite in the eyes of their Arab neighbors and harmed the position of Rabbinic Judaism. Perhaps the widespread knowledge of the "Rabbinical Nefilas Apayin" about which Rav Avrohom complains was due to the publication of that information by the Karaite camp in order to denigrate Rabbinic Judaism in the eyes of the Muslims. Proof of the damage to Rabbinic Judaism can be found in the writings of contemporary

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Muslims such as Yaakov al-Qirqisani who criticizes the Rabbis concerning this: They prohibited individuals from placing their faces on the ground while prostrating which is the opposite of the verse: and they kneeled with their faces towards the ground and then prostrated themselves . . . Based on the above circumstances supporters of Rav Avrohom joined together and gave a strong push to the movement towards resuming full prostration in the synagogue.

Source 5

מעשה רב-סימן מט'-תחנון, לא יאמר פסוק ויאמר דוד שנאמר גבי פורעניות, רק יתחיל רחום ותחנון.

Translation: One should not recite the verse: V'Yomer Dovid since those words were said as part of a tragic event. One should instead simply begin with the words: Rachum V'Chanun.

Source 6

ערוך השולחן אורח חיים סימן קלא' סעיף ח' – אבל מנהגינו לומר מזמור רחום ותחנון חטאתי וגו' עד יבושו רגע. ויש אומרים מקודם פסוק ויאמר דוד אל ג' צר לי מאד וגו'. ואנו אין נוהגין לאמרו.

Translation: But our custom is to recite a different chapter of Tehillim and to begin with the words: Rachum V'Chanun Chatasi Liphanecha etc. until Ad Yaivoshu Rageh. There are those who begin with the verse: Va'Yomer Dovid El Gad Tzar Li M'Oad etc. It is not our custom to do so.

Source 7

סידור מה"ר שבתאי סופרהקדמה פרטית סימן יד' – ומה שנהגנו לומר קודם המזמור, רחום ותחנון, חטאתי וכו' נראה לי שהוא מפני שכתוב בספר הזוהר פ' פקודי עמוד תע"ב בדפוס גדול ודף רס"ב בדפוס עמ' א' בדפוס קטן שצריך להתוודות על חטאיו אחר התפלה קודם נפילת אפים. וכן כתב בעל תועלת יעקב בדף לג' עמ' א'. וכן כתוב בספר סדר יום דף כ' עמ' א'. ועיקר הוידוי הוא: אבל אנחנו חטאנו כדאיתא בסוף פרק בתרא דיומא דף פ"ז ע"א. ואיתא התם שצריך להתוודות מעומד. וכן הוא בזוהר במקום הנזכר, וכן נפסקה ההלכה בש"ע א"ח סי' תר"ז סעיף ג'. ולכן נראה לי לומר רחום ותחנון חטאתי וכו' עד וקבל תחנוני שהוא עיקר הוידוי מעומד, ואחר כך ישב ויטה על צד שמאל ויאמר המזמור.

Translation: The practice to recite the line: Rachum V'Chanun Chatasi before reciting the chapter of Tehillim is based on what is written in the Zohar, Parshas Pikeudei, page 472 in the large print edition and on page 262 side one in the small print edition, that one should confess his sins after finishing Shemona Esrei and before falling on one's face. That is what the To'Eles Yaakov wrote on page 33 side 1. A similar point is raised by the book: Seder Ha'Yom page 20 side 1. The key element of confession is the words: but we have sinned as it is written at the end of the last chapter of Maseches Yoma page 87 side 1. It is further written there that confession must be recited while standing. The same point is made in the Zohar, ibid. So too the Schulchan Aruch held in Orach Chaim Siman 607 paragraph 3. It therefore appears to me that one should say the words: Rachum V'Chanun Chatasi, which represents the essence of the confession, while in a standing position. Then one should sit down, lean one's head to the left and then recite the chapter of Tehillim.